

فرهنگ بنیادی نگارش موسیقی کاملترین مرجع فشرده نگارش موسیقی

نوشته: تام گرو / لیندا لوسک
ترجمه و نگارش: کاوه کشاورز

۱۳۹۱

The Most Practical and Conise Source for Music Notation

Alfred Publishing Co. 1996

سرشناسه: تام، گرو، ۱۹۵۹ - م. Gerou, Tom

عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ بنیادی نگارش موسیقی
(کاملترین مرجع فشرده موسیقی) تام گرو-لیندا لوسک

ترجمه و نگارش: کاوه تشاورز

مشخصات نشر: کرمان-مانوش، ۱۳۹۱

مشخصات ظاهری: ۱۹۰ ص-پارتیشن

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۹۰۸۲۷-۳-۵

وضعیت فهرست نویسی: ثبت

یادداشت: عنوان اصلی: Essential Dictionary of Music Notation

یادداشت: کتاب نامه

موضوع: نت موسیقی-واژه نامه

موضوع: موسیقی-چاپ-واژه نامه

شناسه افزوده: لوسک، لیندا

شناسه افزوده: Lusk, Linda

رده بندی کنگره: ۳۵۸/۳۵۸۱۴۴-۱۳۹۱

رده بندی دیویی: ۷۸۰/۱۴۸

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۰۲۱۹۴۴

فرهنگ بنیادی نگارش موسیقی

کاملترین مرجع فشرده نگارش موسیقی

سرپرست بخش موسیقی: علی بهرامی فرد

نویسندگان: شام گرو/ لهندا لوسک

مترجم: نگارنده: کاوه کشاورز

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۱

تیراژ: ۱۰۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

کارشناس ادبی و ویراستار: فرزانه صدیقی

طراح جلد: علی مرادی

تایپ: تنظیم و صفحه‌آرایی متن اصلی: سمیرا ملخوط

نگارنده نت‌ها: مریم صبروی

لپتوگرافی و چاپ: پیمان نوآندیش

هشانه کتاب مانووش: MP-MU-002/01

شابک: 978-964-90837-3-5

دارنده گواهینامه‌های ISO9001-ISO14001-ISO10002

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

کرمان، میدان آزادی، مجتمع آریا، طبقه اول

تلفن: ۰۳۴۱-۲۴۵۷۸۱۴

دورنگار: ۰۳۴۱-۲۴۷۴۱۰۶

Website: www.manooshpub.com

Email: Info@manooshpub.com

درباره کتاب

نگارش موسیقی، بخشی از زبان موسیقی است و به همین دلیل باید بتواند به راحتی، با مخاطبانش ارتباط برقرار کند. قواعد و راهنمایی‌های موجود در این کتاب، موجب می‌شود تا مفاهیم و نکات درک شده، موسیقی، راحت‌تر خوانده شود و در نهایت، نوازنده بتواند اجرای دقیق‌تری داشته باشد. البته باید توجه داشت، اگرچه این قوانین بسیار منعطف هستند ولی نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. یکی از مهم‌ترین اصول نت‌نگاری، وضوح آن است. برای هر وضعیتی، ممکن است انتخاب‌های مختلفی وجود داشته باشد.

بدیهی است که یک قاعده، همیشه نمی‌تواند به تنهایی جوابی برای مشکلی به‌شمار آید؛ زیرا استثناهای بی‌شماری برای آن، می‌توان برشمرد. مشکلات، زمانی حل می‌شوند که بتوان، قاعده‌ای را انتخاب کرد که انعطاف‌پذیری بیشتری داشته باشد.

اگرچه باریک‌بینی در تنظیمات، به وضوح علانم کمک می‌کند و سبب زیبایی آنها می‌شود اما گاهی، توجه به جزئیات، زیاد عملی نیست. این قوانین به نگارنده امکان می‌دهد تا در شرایط مختلف، انتخاب و راه حل‌های بیشتری در اختیار داشته باشد. به عبارت دیگر، اصول نت‌نگاری می‌تواند، فقط دانشی دم دست به حساب آید.

برای درک و استفاده راحت‌تر از این نوشتار، عناوین، با رسم الخط‌های ضخیم‌تر و بالای هر صفحه نوشته شده‌اند. رسم الخط‌های متنوع برای توجه به نکات ویژه به همراه آرایه قواعد، مثال‌ها و نمودهای ساده و درعین حال کامل و بی‌شمار، سبب می‌شود تا یادگیری

قواعد، کسل کننده نباشد. هر جا که ضرورت ایجاب کرده، قوانین به صورت مطلق بیان شده‌اند، اگر چه تکیه این کتاب بر آموزش سازبندی و تئوری نیست، ولی برای درک بهتر و یادآوری نکات مهم، مفاهیمی در این رابطه تعریف شده‌اند. بدیهی است که موسیقیدان جدی و پیگیر، مطالب مربوط به این موضوعات را در مراجع اختصاصی آنها دنبال می‌کند. تمام اصول وقواعد این کتاب، چه برای کسانی که با کامپیوتر کار می‌کنند، چه افرادی که قلم و کاغذ را به کار می‌برند، مهید به نظر می‌رسد؛ چرا که، هیچ ابزار خاص یا نرم‌افزاری وجود ندارد که بدون کمک این قواعد و به‌تنهایی، راهنمای نوشتاری موسیقی‌دانان باشد.

تام گرو-لیندا لوسک

دیباجه

با مروری بر تاریخچه ورود آثار مکتوب موسیقی اروپایی به ایران، می‌توان دریافت که، بیشتر این آثار، از منابع آموزشی موسیقی بوده‌اند. بدیهی است که تقارن این واردات با شروع تحولات در زمینه آموزش مدون در تمامی رشته‌های علمی و هنری، سبب شد تا آثار وارد شده در آن زمان، تقریباً کتاب‌هایی به روز و البته همان نمونه‌های اصلی چاپی باشند!

گذر زمان و رویارویی با مشکلات بسیاری، مانند کاهش و حتی فقدان سفرهای موسیقی- دانان اروپایی به ایران، یا موسیقی‌دانان ایرانی به خارج از کشور و نیز بی‌توجهی به امر آموزش موسیقی، به ویژه موسیقی بین‌المللی و تهیه منابع مورد نیاز آن، مدرسان و هنرجویان را برآن داشت تا با کپی برداری از روی نمونه اصلی کتاب‌ها، نیازهایشان را برآورده کنند. به تدریج، این نسخه‌های کپی برداری شده، با ویرایش متنوع استادان مختلف همراه شدند، در حالی که ویرایش تکنیکی موسیقی، می‌تواند کاملاً شخصی باشد. از سوی دیگر، نیاز به علمی شدن آموزش موسیقی ایرانی و نگارش کتاب آموزشی و منابع مربوط به آن، سبب شد تا کتاب‌های بی‌شماری در این زمینه منتشر شود. متأسفانه، به دلیل عدم آگاهی لازم، در مورد قوانین نگارش موسیقی و نیز، نبود افراد متخصص در زمینه رسم الخط موسیقی، بیشتر این آثار، با اشتباهات زیادی نگاهسته شده‌اند. برای نمونه، در بعضی از کتاب‌های ردیف موسیقی ایرانی، تنها اولین خط حامل،

کلید و مایه نما دارد و سایر خطوط، فاقد یکی، یا هر دوی آنها هستند و البته بسیاری نکات قابل تامل دیگر.

چند سال است که به لطف وجود انواع نرم افزارها، نت نگاری، کاری بسیار ساده می نماید و همگان، برای نگارش آثار خود، یا دیگران! از آنها استفاده می کنند. اما، واقعیت انکار-ناپذیر آن است که، تنظیمات کارخانه ای نرم افزارها، در هر جایی جوابگو نیست. ضمن این که، برای بیان دقیق تر موسیقی نگاشته شده، خصوصا در این زمان، باید از علایم مناسب آن استفاده کرد و به کارگیری این علایم، به آگاهی کافی در این زمینه نیاز دارد. به یاد دارم، در سال ۱۳۷۸، زمانی که به دستور استاد گرانقدرم، علی تجویدی، کتاب دشتی ایشان را می نگاشتم، به توصیه ایشان و برای کسب اطلاعاتی پیرامون نگارش نت ها، خدمت استاد حسین دهلوی رسیدم و ایشان ضمن تشریح حساسیت کار، موجبات آشنایی من را با آقای منوچهر بهداد که تنها فرد تحصیل کرده در زمینه نت نگاری بودند، فراهم کردند. استاد دهلوی، مانند همیشه، با مهر و کرات خاص خویش، جلسه ای برای ملاقات با ایشان، در منزل خود ترتیب دادند و این، آغازی بود برای پژوهش های بعدی در این باب.

بدیهی است، با مرور آثار جدید یا تجدید چاپ شده ایرانی و اروپایی و مشاهده اشتباهات بی شمار نگارشی، بر آن شدم تا کتابی بنیادی و کاربردی در زمینه نت نگاری بین المللی تهیه کنم تا شاید از این راه، نگارندگان آثار موسیقی، به ویژه در بخش آموزش، به این سطح از آگاهی برسند، که اصول نگارشی هر خط و زبان، توسط آفرینندگان آن، تعریف

می شود و نمی توان در این زمینه، اعمال سلیقه کرد؛ برای مثال، نمی توان به جای **م**، **م** را به کار برد. از آنجایی که اهمیت نگارش موسیقی، کمتر از اجرای آن نیست، باید انتظار داشت تا مسئولان محترم در بخش آموزش عالی، اصول نگارش موسیقی را به عنوان یکی از سرفصل های پایه ای این رشته، به دانشگاه ها و هنرستان های موسیقی معرفی کنند تا فارغ التحصیلان، زبان موسیقی را به طور کامل فراگیرند و حداقل، پایان نامه های خود را با نگارشی صحیح ارایه کنند. لازم به ذکر است، با وجود تکمیل بسیاری از تعاریف توسط مترجم و اضافه نمودن اصولی مانند میکروتون ها، انواع شاهین، واژه نامه ارزش زمانی نت ها و نیز فهرست فارسی و بسیاری دیگر، بر اساس تعاریف کمی و نظر شورای تشخیص، عنوان کتاب از ترجمه و گردآوری، به ترجمه و نگارش تغییر یافت.

در پایان، سپاس خود را نسبت به استاد گرامی جناب آقای حسین دهلوی که با راهنمایی های ارزنده شان، نیاز و انگیزه ای شگرف، برای تهیه این کتاب را در من شعله ور ساختند اعلام می دارم و نیز، هنرجویان بسیار عزیزم، سرکار خانم مریم صبوری، برای نگارش نت ها و سرکار خانم سمیرا ملحوظ، که پاک نویس بخش اصلی کتاب و نیز صفحه آرایی آن را، با دقت و حوصله فراوان، به پایان رسانیده اند. بی شک، بدون کمک و مربانی آن ها انتشار این کتاب ممکن نبود. در این میان، ویرایش موشکافانه متن فارسی کتاب، که حاکی از دانش و مهر ویراستار محترم سرکار خانم فرزانه صدیقی است، به علاوه پیگیری خستگی ناپذیر و همراهی سرشار از لطف ناشر گرامی، دوست عزیزم جناب آقای حامد انوشه در تکمیل فرایند نشر این اثر، فراموش نشدنی است. کاوه کشاورز - پاییز ۱۳۹۱